

2023-03-28

Addis Abeba

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Ju2023/00511

Remissvar avseende utkast till lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Sammanfattning

- Ändring av lydelsen ”under en längre tid” till ”varaktigt – det är svårt att förstå resonemanget i utkastet och vad ändringen kommer innebära i praktisk tillämpning.
- På grund av särskilda förhållanden för kvotflyktingar kan förslaget om borttag nuvarande bestämmelse om tremånadersfristen få konsekvensen att det blir svårare för de att återförenas med sina familjemedlemmar jämfört med flyktingar som befinner sig i Sverige när beslut fattas. På grund av det samt andra särskilda utmaningar för just den gruppen bör det övervägas att låta den nuvarande bestämmelsen kvarstå.
- För ansökningar inlämnade innan de föreslagna lagändringarna träder i kraft anser ambassaden att det vore mest kostnadseffektivt om de ansökningarna omfattas av övergångsbestämmelser så de nu gällande lydelseerna gäller för dessa.

Ändring av lydelsen ”under en längre tid” till ”varaktigt” (avsnitt 4.1)

Resonemanget i utkastet är svårt att följa och det är svårt att förstå om det i praktiken skulle bli en annan bedömning. För att undvika förvirring kring begreppet och bedömningen anser ambassaden att förtydligande behövs i denna del.

Tremånadersfrist efter inresa för kvotflyktingar (avsnitt 4.3)

Ambassaden vill belysa varför det kan finnas anledning att särskilja kvotflyktingar från personer som sökt om skydd efter inresa i Sverige och får beslut medan de befinner sig i Sverige.

Vår erfarenhet är att kvotflyktingar mycket sällan reser till Sverige inom tre månader efter att de beviljats tillstånd. Migrationsverket ska anvisa en kommun som ska ta emot kvotflyktingen och kommunerna behöver förbereda boende och mottagande. Provisoriska främlingspass och nationell visering måste i många fall utfärdas av ambassaderna. Sedan måste själva resan samordnas mellan Migrationsverket, den anvisade kommunen, UNHCR samt International Organization for Migration (IOM), för att personen ska få resa till Sverige. Det är också vanligt förekommande att det krävs utresetillstånd från det landet kvotflyktingen befinner sig och att det leder till ytterligare fördröjningar. Detta är helt utan kvotflyktingens förskyllan. För att ta Etiopien som exempel så har majoriteten av de kvotflyktingar som beviljats tillstånd inom de senaste två åren fortfarande inte kunnat resa till Sverige. Detta på grund av att etiopiska myndigheter i mer än två års tid inte utfärdat utresetillstånd som krävs för att de ska kunna lämna Etiopien. Det har också varit en pågående konflikt i landet som gjort att flyktingläger i vissa regioner bland annat har varit helt otillgängliga för UNHCR och IOM.

Ambassaden, enligt den information vi har, förstår att kvotflyktingar idag inte får information om vad som gäller för eventuell anhöriginvandring för familjemedlemmar. Även om UNHCR och IOM skulle instrueras att lämna den informationen till kvotflyktingar så skulle det vara väldigt svårt att säkerställa att de ger informationen i tid. Kvotflyktingar befinner sig inte sällan i flyktingläger och under svåra förhållanden. Det är troligt att många får information om processen för att ansöka om tillstånd för familjemedlemmar först efter inresa i Sverige. Att jämföra kvotflyktingar med någon som befinner sig i Sverige som blir delgiven information från Migrationsverket, ev. offentligt biträde, och som också har andra möjligheter att få information om gällande regler kan därför blir skevt. Ambassaden ser en risk att de flesta kvotflyktingars familjemedlemmar inte kommer kunna lämna in ansökningar inom tre månader från det att kvotflyktingen beviljas tillstånd. Ambassaden vill också poängtera att även om det finns de som skulle få information så kan det praktiskt vara omöjligt att lämna in ansökan

till Migrationsverket inom tre månader eftersom familjemedlemmen och kvotflyktingen kan befinna i flyktingläger som de inte får lämna, avsaknad av internetuppkoppling som möjliggör en elektronisk ansökan till Migrationsverket etc.

Även om det finns en ventil om särskilda skäl som kan tillämpas som det framgår av utkastet, så måste den sökande aktivt själv förklara varför ansökan inte lämnats in inom tre månader från det att anknytningspersonen beviljades uppehållstillstånd. I de flesta ärenden där kvotflyktingars familjemedlemmar lämnar in ansökan efter tre månader borde det objektivt finnas särskilda till att ansökan inte lämnades in inom de första tre månaderna är vår erfarenhet. Det kan dock ändå vid Migrationsverket prövning bli att det inte tas i beaktande på grund av det specifikt inte åberopats av den sökande.

Övergångsbestämmelser (avsnitt 6)

Ambassaden anser att det bör övervägas att införa övergångsbestämmelser och att redan påbörjade ansökningar omfattas av nu gällande regler. Skälet för detta är att det finns en hög ärendebalans hos Migrationsverket och på utlandsmyndigheterna. Flera utlandsmyndigheter har idag långa väntetider för intervju och sökande har intervjutid bokad lång tid framåt. I de ärenden som skickats till utlandsmyndigheterna har Migrationsverket gjort en initial bedömning att anknytningspersonen uppfyller försörjningskravet, alternativt är undantagen, samt kan utgöra anknytningsperson. Utan övergångsbestämmelser så kan det därför finnas många ärenden som utlandsmyndigheterna kommer genomföra utredningar i trots att anknytningspersonen inte längre kommer vara undantagen från försörjningskravet enligt de föreslagna ändringarna och ansökan redan kan avslås på den grunden. Det blir inte kostnadseffektivt. För den enskilde kan det också innebära långa resor och dyra kostnader i onödan. En del sökande som redan har inbokade tider på utlandsmyndigheterna kommer behöva resa långt till utlandsmyndigheten för att genomföra sin intervju trots att förutsättningarna helt kan ha ändrats enligt de föreslagna ändringarna och utredning därför inte är nödvändig. Det är även för många förenat med stora utgifter då den sökande är i ett land men har anvisats till utlandsmyndighet i ett annat land.

Förutsägbarhet för den enskilde är en viktig aspekt av rättssäkerheten. Personer som har pågående ansökningar har oftast väntat länge på att ärendena ska handläggas på grund av långa handläggningstider hos Migrationsverket och i vissa fall på utlandsmyndigheterna. Det är viktigt med en långsiktig migrationspolitik. Under de senaste åren har de ändringar som skett inom migrationsområdet gjort att det för den enskilde har varit väldigt oförutsägbart. Att endast ansökningar som lämnas in efter de föreslagna lagändringarna träder i kraft leder till bättre förutsägbarhet och får migrationspolitiken att framstå som mindre ryckig för den enskilde.

Övergångsbestämmelser för redan påbörjade ansökningar skulle också sannolikt spara mycket resurser som skulle läggas på att besvara förfrågningar och klagomål. Vidare skulle det även underlätta för migrationssektionerna på utlandsmyndigheterna, samt Migrationsverket, att bättre kunna planera verksamheten framåt.

Ambassaden har i övrigt inga synpunkter.

Föredragande:

Fadumo Yussuf

Svaret har stämts av med:

Hans Henric Lundquist
Myndighetschef